

АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

©2018 НАЗАРОВА К. О., НЕЖИВА М. О.

УДК 657.631.6

Назарова К. О., Нежива М. О. Аналіз і контроль забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами

Метою статті є розкриття наукових і практичних аспектів аналізу та контролю особливостей формування фінансових ресурсів, а також розробка пропозицій з оцінки забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами. Актуальність теми обумовлена необхідністю аналізу та пошуку механізму оцінки забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами. Наведено характерні риси фінансових ресурсів бюджетних установ. Зроблено акцент на те, що в рамках аналізу забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами варто розглядати забезпеченість: трудовими ресурсами, основними засобами та матеріальними оборотними ресурсами. Особливості функціонування бюджетних установ зумовлюють необхідність дослідження нових методологічних та організаційних підходів до аналізу та контролю, оскільки специфіка їх діяльності висуває особливі вимоги до формування інформації, необхідної для облікових та контрольних цілей. У статті розглянуто завдання аналізу та контролю фінансових ресурсів бюджетних установ.

Ключові слова: фінансові ресурси, аналіз, контроль, забезпеченість, бюджетні установи.

Бібл.: 12.

Назарова Каріна Олександрівна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри фінансового аналізу та аудиту, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: artorix@ukr.net

Нежива Марія Олександрівна – кандидат економічних наук, асистент кафедри фінансового аналізу та аудиту, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: marijka@ukr.net

УДК 657.631.6

UDC 657.631.6

Назарова К. А., Неживая М. А. Анализ и контроль обеспеченности бюджетного учреждения финансовыми ресурсами

Целью статьи является раскрытие научных и практических аспектов анализа и контроля особенностей формирования финансовых ресурсов, а также разработка предложений по оценке обеспеченности бюджетного учреждения финансовыми ресурсами. Актуальность темы обусловлена необходимостью анализа и поиска механизма оценки обеспеченности бюджетного учреждения финансовыми ресурсами. Приведены характерные черты финансовых ресурсов бюджетных учреждений. Сделан акцент на то, что в рамках анализа обеспеченности бюджетного учреждения финансовыми ресурсами следует рассматривать обеспеченность: трудовыми ресурсами, основными средствами и материальными оборотными ресурсами. Особенности функционирования бюджетных учреждений обуславливают необходимость исследования новых методологических и организационных подходов к анализу и контролю, поскольку специфика их деятельности предъявляет особые требования к формированию информации, необходимой для учетных и контрольных целей. В статье рассмотрены задачи анализа и контроля финансовых ресурсов бюджетных учреждений.

Ключевые слова: финансовые ресурсы, анализ, контроль, обеспеченность, бюджетные учреждения.

Библ.: 12.

Назарова Карина Александровна – доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой финансового анализа и аудита, Киевский национальный торговельно-экономический университет (ул. Киото, 19, Киев, 02156, Украина)

E-mail: artorix@ukr.net

Неживая Мария Александровна – кандидат экономических наук, ассистент кафедры финансового анализа и аудита, Киевский национальный торговельно-экономический университет (ул. Киото, 19, Киев, 02156, Украина)

E-mail: marijka@ukr.net

Nazarova K. O., Nezhyva M. O. Analyzing and Controlling the Provision of Budgetary Institution with Financial Resources

The article is aimed at covering the scientific and practical aspects of analysis and control of the peculiarities of financial resources formation, as well as developing proposals as to assessing the provision of budget institution with financial resources. The relevance of the topic is stipulated by the need to analyze and search for a mechanism for assessing the provision of budget institution with financial resources. The characteristic features of financial resources of budget institutions are provided. It is emphasized that, in terms of analysis of the provision of budget institution with financial resources, the following kinds of resources should be considered: labor resources, fixed assets, and material circulating resources. The peculiarities of functioning of budget institutions necessitate researching of new methodological and organizational approaches to analysis and control, as the specifics of their activities include special requirements for the formation of information, necessary for accounting and control purposes. The article considers tasks of analysis and control of financial resources of budget institutions.

Keywords: financial resources, analysis, control, security, budget institutions.

Bibl.: 12.

Nazarova Karina O. – D. Sc. (Economics), Professor, Head of the Department of Financial Analysis and Audit, Kyiv National University of Trade and Economics (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: artorix@ukr.net

Nezhyva Mariia O. – PhD (Economics), Assistant of the Department of Financial Analysis and Audit, Kyiv National University of Trade and Economics (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: marijka@ukr.net

В умовах відкритої економіки на вітчизняних ринках спостерігається нестача фінансових ресурсів, що негативно впливає на діяльність бюджетних установ, сприяє утворенню та зростанню боргів перед державою, співробітниками, суб'єктами

господарювання. Фінансові ресурси відіграють значну роль у діяльності бюджетної установи, її розширеному відтворенні. Актуальність теми обумовлена необхідністю аналізу та пошуку механізму оцінки забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами.

Метою статті є розкриття наукових і практичних аспектів аналізу та контролю особливостей формування фінансових ресурсів та розробка пропозицій з оцінки забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами.

Дослідженням проблем використання фінансових ресурсів займалося багато як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Згідно з енциклопедичним словником [1, с. 1122], ресурси – це кошти, цінності, запаси, можливості, джерела коштів, доходів. Фінансові ресурси О. Є. Гудзь [2, с. 9] визначає як сукупність усіх високоліквідних активів, що перебувають у його розпорядженні. А. А. Марченко [3] фінансові ресурси та капітал ототожнює. Л. І. Зятковська [4, с. 149] доводить, що фінансовими ресурсами є грошові фонди цільового призначення, сформовані у процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту, якими бюджетна установа володіє і розпоряджається на правах власності або повного господарського ведення і використовує на власні потреби. В. М. Опарін [5, с. 58] науково обґрунтовує, що фінансові ресурси – це не всі кошти, а лише ті гроші, які «створюють» гроші, тобто сума коштів, спрямованих в основні засоби та в обігові кошти. І. В. Абрамова зі співавторами [6, с. 11] фінансові ресурси підприємства розглядає як економічну категорію, що відображає сукупність усіх грошових коштів чи прирівняних до них високоліквідних активів, які були чи можуть бути вкладені у фізичний продуктивний капітал. Виходячи з вищенаведеного під фінансовими ресурсами бюджетної установи необхідно розуміти грошові кошти, що знаходяться в її розпорядженні. Їх можна спрямувати на розвиток виробництва, утримання об'єктів невиробничої сфери, створення резервів.

Фінансові ресурси, які акумулюються бюджетною установою з різних внутрішніх та зовнішніх джерел у процесі свого функціонування в системі відтворення на мікрорівні, трансформуються в капітал, який, своєю чергою, інвестується в необоротні та оборотні активи, що використовуються в діяльності бюджетної установи [7, с. 12]. Система управління фінансовими ресурсами складається з управління формуванням фінансових ресурсів та управління їхнім використанням. Звідси можна виокремити основні етапи процесу управління фінансовими ресурсами в сучасних умовах господарювання. Це визначення проблеми і постановка завдання управління фінансовими ресурсами, прийняття рішення стосовно використання фінансових ресурсів, організація і забезпечення його реалізації та аналіз результатів прийнятого рішення [8, с. 132].

Алгоритм аналізу фінансового ресурсів бюджетної установи такий:

- ✦ вибір об'єкта, мети дослідження, постановка завдання та вибір методів проведення аналізу;

- ✦ вибір основних показників роботи бюджетної організації;
- ✦ збір інформації й оцінка її вірогідності, відбір даних (дані фінансової звітності, планова інформація, дані статистичної звітності, нормативна інформація, експертна інформація);
- ✦ безпосередній аналіз фінансово-господарської діяльності (проводиться аналіз доходів за спеціальним і загальним фондами, аналізується динаміка фінансування діяльності, а також витрати; аналізується склад і структура балансу, ліквідність балансу, фінансова стабільність, ліквідність і платоспроможність, ділова активність);
- ✦ виявлення «вузьких» місць і пошук резервів з підвищення ефективності роботи бюджетної установи;
- ✦ визначення найбільш перспективних видів діяльності бюджетної установи на основі отриманих результатів;
- ✦ розробка заходів, що сприяють підвищенню ефективності роботи бюджетної установи і подальшого контролю за їх виконанням [9, с. 180].

У рамках аналізу забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами варто розглядати: забезпеченість бюджетної установи трудовими ресурсами, основними засобами та матеріальними оборотними ресурсами. Завдання аналізу трудових ресурсів можна умовно поділити за такими напрямками: аналіз забезпеченості бюджетної установи трудовими ресурсами, аналіз руху трудових ресурсів та ефективності їх використання, аналіз використання робочого часу, аналіз оплати праці:

- ✦ аналіз забезпеченості бюджетної установи трудовими ресурсами починається з оцінки відповідності загальної чисельності, складу та структури персоналу штатному розпису. Подальший аналіз забезпеченості бюджетної установи трудовими ресурсами передбачає дослідження динаміки чисельності персоналу за загальною величиною, складом і структурою;
- ✦ аналіз руху трудових ресурсів ґрунтується на побудові балансової моделі;
- ✦ оцінка інтенсивності руху персоналу бюджетної установи визначається базою порівняння показників (коефіцієнт обороту кадрів з прийому, коефіцієнт обороту кадрів з вибуття, коефіцієнт загального обороту кадрів, коефіцієнт плинності кадрів) є середньо-облікова чисельність, яка застосовується для оцінки забезпеченості бюджетної установи кадрами. Диференційований підхід до оцінки плинності кадрів ґрунтується на обчисленні двох додаткових коефіцієнтів: коефіцієнта плинності, обумовленої невідповідними умовами організації та стимулювання праці, та

- коєфіцієнта плинності, обумовленої низьким рівнем трудової дисципліни;
- ✦ аналіз ефективності використання трудових ресурсів бюджетної установи визначається чинниками, які обумовлюють ефективність використання трудових ресурсів установи, продуктивність праці основного персоналу та структура трудових ресурсів, що характеризує участь відповідних категорій працівників у процесі обслуговування населення;
- ✦ аналіз використання робочого часу бюджетної установи ґрунтується на дослідженні використання фонду робочого часу.

Зцією метою відповідно до календарного фонду робочого часу складається баланс робочого часу. Витрати часу оцінюються в людино-днях або людино-годинах. Календарний фонд робочого часу обчислюється відповідно до тривалості періоду та середньооблікової чисельності персоналу бюджетної установи. На основі балансу робочого часу обчислюються такі показники: номінальний фонд робочого часу; максимально можливий фонд робочого часу; реальний фонд робочого часу; плановий фонд робочого часу; активний фонд робочого часу; фактичний фонд робочого часу; показники ступеню використання робочого часу. Номінальний фонд робочого часу обчислюється на основі календарного фонду шляхом вилучення з останнього кількості вихідних і святкових днів. Максимально можливий фонд робочого часу представляє собою найбільшу кількість робочого часу, обчисленого у людино-днях або людино-годинах, яку мали працівники в досліджуваному періоді відповідно до трудового законодавства. Реальний фонд робочого часу представляє собою максимально можливий фонд робочого часу, відкоригований на наявну чисельність працівників. Плановий фонд робочого часу – це найбільший фонд робочого часу, який може бути використаний у періоді. Активний фонд робочого часу обчислюється на основі максимально можливого фонду за вилученням цілоденних невиходів на роботу. Фактичний фонд робочого часу визначається на основі даних оперативного табельного обліку і характеризує фактично відпрацьовані у досліджуваному періоді людино-дні або людино-години;

- ✦ аналіз оплати праці працівників бюджетної установи є завершальним етапом аналізу трудових ресурсів, який дозволяє перейти до вартісних показників оцінки ресурсного потенціалу. Організація оплати праці персоналу бюджетної установи ґрунтується на визначенні форм і систем оплати праці, встановленні розмірів доплат за окремі досягнення, затвердженні системи посадових окладів службовців і фахівців, виборі системи преміювання працівників.

Аналіз основних засобів є необхідною умовою ефективного використання фінансових ресурсів бюджетної установи. Основні засоби є одним із найважливіших чинників, що зумовлюють кінцеві результати діяльності бюджетної установи. Завданнями аналізу стану та ефективності використання основних засобів є такі:

- ✦ аналіз забезпеченості основними засобами починається з оцінки відповідності їх наявної кількості за складом і структурою нормативним потребам бюджетної установи, які визначаються виходячи з її потужності, обсягу та функціональних особливостей діяльності. Подальший аналіз передбачає дослідження їх динаміки за загальною величиною, складом і структурою;
- ✦ аналіз руху основних засобів ґрунтується на побудові балансової моделі;
- ✦ аналіз якісного стану основних засобів бюджетної установи ґрунтується на дослідженні їх структури та відповідності основним вимогам науково-технічного прогресу в галузі (показники придатності основних засобів (коєфіцієнт придатності, коєфіцієнт зносу), показники інтенсивності руху основних засобів (коєфіцієнт оновлення, коєфіцієнт вибуття, коєфіцієнт приросту), показники структури основних засобів (рівень активної частини основних засобів, рівень основних виробничих засобів));
- ✦ аналіз ефективності використання основних засобів передбачає розрахунок фондівіддачі, фондомісткості та оборотності основних засобів;

Необхідною умовою організації діяльності бюджетної установи є її забезпечення матеріальними оборотними ресурсами: продуктами харчування, господарськими та канцелярськими матеріалами, медикаментами; іншими предметами і матеріалами; енергоносіями. Економне використання предметів і матеріалів зумовлює економію фінансових ресурсів і підвищує ефективність їх використання. Пошук варіантів економії та раціонального використання фінансових ресурсів є основним змістом аналізу матеріальних оборотних ресурсів:

- ✦ аналіз забезпеченості бюджетної установи матеріальними оборотними ресурсами починається з визначення потреби в ресурсах відповідно до їх видів і функціонального призначення. Потреба бюджетної установи в предметах і матеріалах визначається обсягом діяльності, нормами витрачання відповідних ресурсів на забезпечення функціонування даної установи і необхідністю створення нормативної величини їх запасів. Загальний обсяг матеріальних оборотних ресурсів бюджетної установи складається із залишків

на початок періоду та надходження ресурсів протягом періоду;

- ✦ аналіз руху матеріальних оборотних ресурсів ґрунтується на побудові балансової моделі. На основі даної моделі досліджуються чинники, що обумовлюють зміну запасів протягом року, здійснюється факторний аналіз їх впливу на абсолютне відхилення залишків матеріальних оборотних ресурсів бюджетної установи на кінець року від плану або попереднього періоду та оцінюється динаміка показників інтенсивності руху предметів і матеріалів (рівень оборотів з надходження та використання матеріальних оборотних ресурсів, коефіцієнт співвідношення оборотів з їх надходження та використання) протягом досліджуваного періоду;
- ✦ аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів бюджетної установи здійснюється через систему показників і моделювання їх взаємозв'язку.

Показники ефективності використання матеріальних ресурсів розподіляються на узагальнюючі та часткові. До узагальнюючих належать показники: матеріаломісткості; матеріаловіддачі; ступінь використання матеріальних ресурсів. Матеріаломісткість виконаних робіт і наданих послуг визначається сумою матеріальних витрат у розрахунку на одиницю обсягу діяльності бюджетної установи. Матеріаловіддача є показником, оберненим по відношенню до матеріаломісткості, і визначається обсягом виконаних робіт або наданих послуг у розрахунку на одну гривню використаних бюджетною установою матеріальних ресурсів. Коефіцієнт ступеня використання матеріальних оборотних ресурсів визначається як співвідношення суми фактичних матеріальних витрат і умовною величиною матеріальних витрат, обчисленою за плановою калькуляцією і фактичним обсягом виконаних бюджетною установою робіт або наданих послуг. Цей показник дозволяє оцінити ступінь дотримання норм витрачання предметів і матеріалів.

Аналіз та контроль є необхідною умовою ефективного використання фінансових ресурсів бюджетної установи. Фінансові ресурси є одним із найважливіших чинників, що зумовлюють кінцеві результати діяльності бюджетної установи. Раціональне використання фінансових ресурсів та функціональних потужностей бюджетної установи сприяє покращанню всіх техніко-економічних показників, зокрема збільшенню обсягу діяльності, зниженню витрато- та трудомісткості одиниці виконаних робіт або наданих послуг [10].

Контроль за фінансовими ресурсами бюджетної установи доцільно починати з аналізу кошторису, правильності його формування та внесення змін

в процесі виконання. З аналізу кошторису можна визначити фінансові порушення щодо формування та використання фінансових ресурсів. Необхідно зазначити, що проблема пошуку нових підходів до формування кошторисів бюджетних установ та обмеженості фінансових ресурсів потребує подальшого науково-практичного дослідження. У процесі виконання кошторису бюджетної установи, як правило, відсутня тотожність між фінансовими показниками. Це пов'язано з тим, що касові та фактичні видатки на практиці найчастіше не збігаються в часі. Фактичні видатки часто перевищують касові, бо не завжди фінансування з бюджету дозволяє вчасно погасити заборгованість із заробітної плати, за енергоносії та інші господарські витрати бюджетних установ. Порівняння касових і фактичних видатків із сумами одержаного фінансування за відповідними кодами економічної класифікації видатків створює можливість контролю з боку держави. Таке порівняння дає можливість виявити факти порушення фінансової дисципліни, безпідставного, нецільового використання державних коштів. Усі випадки відхилень необхідно уважно відслідковувати, аналізувати, давати їм оцінку та розробляти заходи на усунення таких відхилень в майбутньому. Усі відхилення, які виникають в процесі господарської діяльності установи (виконанні кошторису), можна класифікувати за двома ознаками: відхилення фактичних видатків (у більший чи менший бік) від затверджених асигнувань; відхилення касових видатків (у більший чи менший бік) від фактичних видатків або затверджених асигнувань бюджетної установи [11, с. 273–274].

Модернізація системи фінансового забезпечення бюджетних установ створює додаткові можливості для: підвищення ефективності залучення фінансових ресурсів, установа зможе більш оперативної й гнучко реагувати на зміни в економіці та суспільстві; розширення переліку, зниження тарифів, підвищити якості послуг; зменшення фіскального навантаження за рахунок скорочення бюджетного фінансування установ. Процес автономізації бюджетних установ потребує, водночас, вдосконалення системи фінансового регулювання, зокрема системи внутрішнього фінансового контролю та аудиту. Комплексна дія компонентів системи внутрішнього фінансового контролю дозволяє оперативної й адекватно реагувати на мінливі зовнішні умови [12, с. 201].

Таким чином, фінансові ресурси відіграють значну роль у діяльності бюджетної установи, її розширенню відтворенні. Аналіз та контроль забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами варто розглядати через забезпеченість бюджетної установи трудовими ресурсами, основними засобами та матеріальними оборотними ресурсами. Особливості функціонування бюджетних установ зумовлюють необхідність дослідження нових методологічних

та організаційних підходів до аналізу та контролю, оскільки специфіка їх діяльності висуває особливі вимоги до формування інформації. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Советский энциклопедический словарь / гл. ред. А. М. Прохоров. 4-е изд. М.: Сов. Энциклопедия, 1988. 1600 с.
2. Гудзь О. Є. Забезпечення фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: теорія, методологія та практика : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2007. 38 с.
3. Марченко А. А. Аналіз джерел формування фінансових ресурсів. *Фінанси України*. 2002. № 9. С. 102–107.
4. Зятковська Л. І. Методологічні засади фінансового забезпечення підприємств. *Фінанси України*. 2007. № 6. С. 148–155.
5. Опарін В. М. Фінанси : навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ : КНЕУ, 2008. 240 с.
6. Абрамова І. В., Віленчук О. М., Дема Д. І. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2015. 364 с.
7. Близнюк О. П., Брезинська А. П., Іванюта О. М. Управління фінансовими ресурсами підприємств роздрібної торгівлі : монографія. Харків, 2016. 253 с.
8. Гаврилко П. П. Вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства на сучасному етапі розвитку економіки України. *Вісник Одеського національного університету. Сер.: Економіка*. 2016. Т. 21. Вип. 3. С. 131–134.
9. Яришко О. В., Ткаченко Є. Ю. Фінансовий аналіз діяльності бюджетної організації. *Вісник Запорізького національного університету*. 2008. № 1 (3). С. 174–180.
10. Назарова К. О., Кумченко Т. А. Аналіз діяльності бюджетних установ : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2006. 209 с.
11. Бенько І. Д., Бенько В. С. Організація обліку та контролю фінансових ресурсів бюджетних установ. *Інноваційна економіка*. 2012. № 9. С. 272–276.
12. Рак Г. В. Напрями вдосконалення контролю за фінансовими ресурсами бюджетних установ. *Європейські перспективи*. 2013. № 10. С. 197–203.

REFERENCES

- Abramova, I. V., Vilenchuk, O. M., and Dema, D. I. *Finansova polityka v ahrarnomu sektori ekonomiky: stan ta perspektyvy* [Financial policy in the agrarian sector of economy: state and prospects]. Zhytomyr: ZhNAEU, 2015.
- Benko, I. D., and Benko, V. S. "Orhanizatsiia obliku ta kontroliu finansovykh resursiv biudzhethnykh ustanov" [Organization of accounting and control of financial resources of budgetary institutions]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 9 (2012): 272-276.
- Blyzniuk, O. P., Brezynska, A. P., and Ivaniuta, O. M. *Upravlinnia finansovymy resursamy pidpriemstv rozdribnoi torhivli* [Management of financial resources of retail enterprises]. Kharkiv, 2016.
- Havrylko, P. P. "Vdoskonalennia upravlinnia finansovymy resursamy pidpriemstva na suchasnomu etapi rozvytku ekonomiky Ukrainy" [Improvement of management of financial resources of the enterprise at the present stage of development of the Ukrainian economy]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Ser.: Ekonomika*. Vol. 21, no. 3 (2016): 131-134.

Hudz, O. Ye. "Zabezpechennia finansovymy resursamy silskohospodarskykh pidpriemstv: teoriia, metodolohiia ta praktyka" [Provision of financial resources of agricultural enterprises: theory, methodology and practice]. *avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk: 08.00.04*, 2007.

- Marchenko, A. A. "Analiz dzherel formuvannia finansovykh resursiv" [Analysis of sources of financial resources formation]. *Finansy Ukrainy*, no. 9 (2002): 102-107.
- Nazarova, K. O., and Kumchenko, T. A. *Analiz diialnosti biudzhethnykh ustanov* [Analysis of the activities of budget institutions]. Kyiv: KNTEU, 2006.
- Oparin, V. M. *Finansy* [Finances]. Kyiv: KNEU, 2008.
- Rak, H. V. "Napriamy vdoskonalennia kontroliu za finansovymy resursamy biudzhethnykh ustanov" [Areas of improvement of control over financial resources of budgetary institutions]. *Yevropeiski perspektyvy*, no. 10 (2013): 197-203.
- Sovetskiy entsiklopedicheskii slovar* [Soviet Encyclopedic Dictionary]. Moscow: Sov. Entsiklopediya, 1988.
- Yaryshko, O. V., and Tkachenko, Ye. Yu. "Finansovi analiz diialnosti biudzhethnoi orhanizatsii" [Financial analysis of the budget organization's activities]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*, no. 1 (3) (2008): 174-180.
- Ziatkovska, L. I. "Metodolohichni zasady finansovoho zabezpechennia pidpriemstv" [Methodological principles of financial support of enterprises]. *Finansy Ukrainy*, no. 6 (2007): 148-155.